

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

КАФЕДРА МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УКРАЇНСЬКА МОВА ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ»

Освітньо-професійна програма – **«Правоохоронна діяльність»**

Рівень вищої освіти – **перший (бакалаврський)**

Код та назва галузі знань – **26 «Цивільна безпека»**

Код та назва спеціальності – **262 «Правоохоронна діяльність»**

Вид дисципліни – **обов'язкова, ОК 4**

Мова викладання – **українська**

Доцент кафедри мовної підготовки Львівського державного університету
внутрішніх справ – **Клак Оксана Степанівна**

e-mail: pelyhksju@ukr.net

Львів

2024

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри мовної підготовки Львівського державного університету внутрішніх справ (протокол від 09.12.2024 року № 1)

Силабус навчальної дисципліни «Українська мова професійного спрямування» за освітньо-професійною програмою «Правоохоронна діяльність» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 26 «Цивільна безпека», спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність». Навчально-науковий інститут з підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції. Навчально-науковий інститут права та правоохоронної діяльності. Інститут післядипломної освіти та заочного навчання. Укладач: Оксана КЛАК. Львів: ЛьвДУВС, 2024. 14 с. *(За кошти держбюджету, фізичних та юридичних осіб).*

УКЛАДАЧ:

КЛАК Оксана, доцент кафедри мовної підготовки Львівського державного університету внутрішніх справ, кандидат філологічних наук, доцент

ХАРАКТЕРИСТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Семестр навчання – другий.

Обсяг навчальної дисципліни – 90 годин, 3 кредити.

Анотація навчальної дисципліни

Сучасна система вищої освіти спрямована на підготовку фахівців високого рівня, здатних не тільки якісно виконувати завдання, а й приймати відповідальні рішення. Однією з важливих складових іміджу компетентного спеціаліста є культура мовлення загалом і культура професійного мовлення зокрема. Часто брак мовленнєвої практики стає на заваді вирішенню різноманітних робочих питань. Уміння створювати грамотні фахові тексти, проводити перемовини, переконувати співрозмовника є запорукою успішної професійної діяльності. Саме таким потребам і відповідає зміст і проблематика курсу «Українська мова професійного спрямування».

Мета вивчення навчальної дисципліни:

формування комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти;

набуття комунікативного досвіду, що сприяє розвиткові креативних здібностей та спонукає до самореалізації фахівців, активізує пізнавальні інтереси, реалізує евристичні здібності як визначальні для формування професійної майстерності та конкурентоздатності сучасного правоохоронця;

вироблення навичок оптимальної мовної поведінки у професійній сфері: вплив на співрозмовника за допомогою вмілого використання різноманітних мовних засобів, оволодіння культурою монологу, діалогу та полілогу; сприйняття й відтворення фахових текстів, засвоєння лексики і термінології правників, вибір комунікативно виправданих мовних засобів, послуговування різними типами словників.

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до вимог освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні набути наступних *компетентностей*:

Очікувана *інтегральна компетентність*:

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності.

Очікувані *загальні компетентності*:

- ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
 ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово
 ЗК 4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
 ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

Очікувані спеціальні (фахові) компетентності:

- СК 3. Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ.
 СК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Українська мова професійного спілкування» здобувач повинен уміти:

ПРН2. Вести міжособистісний діалог та превентивну комунікацію з метою виконання завдань професійної діяльності.

ПРН 5. Розробляти тексти, документи з питань професійної діяльності, вільно спілкуватися українською та іноземною мовами.

ПРН 8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.

ПРН 13. Знати і розуміти вимоги законодавства, здійснювати кваліфікацію адміністративних та кримінальних правопорушень, грамотно оформлювати процесуальні документи, що використовуються під час провадження у справах про адміністративні та кримінальні правопорушення, застосовувати превентивні та примусові поліцейські заходи.

Наведена нумерація загальних (ЗК) і спеціальних (СК) компетентностей та програмних результатів навчання (ПРН) відповідає матриці відповідності освітніх компонентів програмним результатам, що закріплено в освітньо-професійній програмі «Правоохоронна діяльність».

Усі програмні результати навчання формуються під час практичних занять, а також під час самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

| Назви тем | Кількість годин | | | | | | | | | | | |
|---|-----------------|--------------|---|-----|-----|-----|--------------|--------------|----|-----|-----|---------|
| | денна форма | | | | | | заочна форма | | | | | |
| | усього | у тому числі | | | | | усього | у тому числі | | | | |
| | | л | п | лаб | інд | с.р | | л | п | лаб | інд | с.р |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 |
| Розділ 1. Мова як засіб вираження правових приписів Тема 1. Українська мова | 4 | | 2 | | | 2 | 6/ 6* | 2/ 2 | | | | 4/ 4 |

| | | | | | | | | | | | | |
|---|-----------|--|-----------|--|-----------|--------------|------------|------------|--|--|--|--------------|
| професійного спрямування як навчальна дисципліна, предмет, основні завдання | | | | | | | | | | | | |
| Тема 2. Правове регулювання функціонування мов в Україні | 8 | | 4 | | 4 | 8/6 | 2/0 | | | | | 6/6 |
| Тема 3. Функціональні стилі сучасної української літературної мови | 4 | | 2 | | 2 | 8/8 | 2/2 | 2/2 | | | | 4/4 |
| Тема 4. Науковий стиль сучасної української літературної мови. Особливості наукових текстів | 6 | | 2 | | 4 | 4/6 | | | | | | 4/6 |
| Тема 5. Офіційно-діловий стиль сучасної української літературної мови | 6 | | 2 | | 4 | 4/4 | | | | | | 4/4 |
| Тема 6. Мова права. Юридичний текст як форма вираження права | 4 | | 2 | | 2 | 4/4 | | | | | | 4/4 |
| Розділ 2. Унормованість професійного мовлення | 6 | | 2 | | 4 | 8/8 | 2/2 | 2/2 | | | | 4/4 |
| Тема 7. Норми сучасної української літературної мови. Культура професійного мовлення | | | | | | | | | | | | |
| Тема 8. Орфографічні норми сучасної української літературної мови | 8 | | 4 | | 4 | 8/8 | | | | | | 8/8 |
| Тема 9. Лексичні норми сучасної української літературної мови | 4 | | 2 | | 2 | 6/6 | | | | | | 6/6 |
| Тема 10. Термінологія у професійній комунікації | 8 | | 4 | | 4 | 6/6 | | | | | | 6/6 |
| Тема 11. Морфологічні норми сучасної української літературної мови | 8 | | 4 | | 4 | 8/8 | | 2/2 | | | | 6/6 |
| Тема 12. Синтаксичні норми сучасної української літературної мови | 8 | | 4 | | 4 | 6/6 | | | | | | 6/6 |
| Тема 13. Пунктуаційні норми сучасної української літературної мови | 6 | | 2 | | 4 | 8/8 | | | | | | 8/8 |
| Тема 14. Усне публічне мовлення. Мовленнєвий етикет | 8 | | 4 | | 4 | 6/6 | | | | | | 6/6 |
| Усього годин | 90 | | 40 | | 50 | 90/90 | 8/6 | 6/6 | | | | 76/78 |

6/6* – перше число вказує на кількість годин, відведених на вивчення дисципліни для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання, які навчаються за кошти держбюджету, друге – кількість годин для здобувачів вищої освіти заочної форми, які навчаються за кошти фізичних і юридичних осіб

Види навчання і методи контролю

Види навчання: пояснювально-ілюстративний, проблемний, дослідницький, евристичний тощо.

Контроль успішності здобувачів вищої освіти охоплює **поточний і підсумковий контроль**.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, самостійної роботи здобувачів вищої освіти, виконання індивідуальних завдань та має за мету перевірку рівня знань, умінь, навичок, засвоєних здобувачем вищої освіти упродовж вивчення навчальної дисципліни.

Основними засобами поточного контролю є усне або письмове опитування на практичних заняттях, бліц-опитування, оцінювання доповідей та рефератів, підготовлених здобувачами вищої освіти в межах самостійної роботи, оцінювання розв'язків тестів та інших завдань.

Підсумковий контроль успішності включає семестровий контроль здобувачів вищої освіти та проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному рівні вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Семестровий контроль успішності проводиться у формі екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного цієї програмою, у терміни, встановлені навчальним планом.

Основними засобами підсумкового контролю є білети або тестові завдання.

Форма проведення екзамену, перелік засобів підсумкового контролю та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти визначаються робочою програмою навчальної дисципліни.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ І КОНТРОЛЮ

Відвідування практичних занять з української мови за професійним спрямуванням та виконання всіх форм поточного та підсумкового контролю, передбачених індивідуальним навчальним планом та освітньою програмою, є обов'язковим. Практичні заняття відбуваються в навчальних аудиторіях згідно з розкладом.

Відпрацювання пропущених занять здійснюється в консультаційні дні відповідно до графіку, затвердженого кафедрою іноземних мов та культури фахового мовлення.

Консультації проводяться за розкладом консультацій викладача, розміщеним на інформаційному стенді (сайті) кафедри за адресою: м. Львів, вул. Замарстинівська, 9 (або через e-mail викладача).

Відпрацювання пропущених занять

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу ЛьвДУВС порядок відпрацювання пропущених навчальних занять та незадовільних оцінок визначається інститутом (деканатом факультету)/ кафедрою та доводиться до відома здобувачів вищої освіти.

Відповідно до графіку, затвердженого на кафедрі, відпрацювання відбуваються з 16.00 до 18.00 або у формі відеоконференцій із застосуванням засобів дистанційного навчання ZOOM.

Система оцінювання

Оцінювання рівня досягнення програмних результатів навчання проводиться шляхом поточного оцінювання, оцінювання самостійної роботи та підсумкового оцінювання.

Поточне оцінювання застосовується для визначення рівня досягнення програмних результатів навчання на практичних заняттях.

Оцінювання самостійної роботи здійснюється шляхом накопичення балів з окремих видів робіт з використанням відповідних критеріїв та бальної шкали відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у ЛьвДУВС (визначається як середнє арифметичне отриманих оцінок за виконання всіх видів робіт, помножене на коефіцієнт 2 та заокруглене до цілого бала за математичними правилами).

Бали нараховуються за виконання видів робіт, спрямованих на вдосконалення навичок мовленнєвої діяльності у професійній сфері, а саме:

- *усного спілкування* (формування умінь і навичок створення усних дискурсів на професійну тематику, правильного й доречного послуговування вербальними й невербальними засобами спілкування, фаховою лексикою та фразеологією, фонетичними, стилістичними, граматичними засобами української мови тощо в процесі опрацювання тем, передбачених Робочою програмою навчальної дисципліни) – «5» (максимальна оцінка за виконання завдання).

Типи завдань на засвоєння навичок усного фахового спілкування:

- підготувати доповідь/повідомлення на пропоновану тематику;
- укласти словник фахової термінології;
- підготувати презентацію на визначену тему;
- скласти анотацію лексикографічної праці, закону, підручника чи посібника;
- підготувати питання й провести дискусію/диспут на професійно чи соціально важливу тему;
- відтворити кейси (рольові ігри) реальних ситуацій на запропоновані теми тощо

- *писемного спілкування* (виконання письмових вправ та завдань на засвоєння норм сучасної української літературної мови, створення письмових текстів різних жанрів офіційно-ділового та наукового стилів – «5» (максимальна оцінка за виконання завдання).

Типи завдань на засвоєння навичок писемного фахового спілкування:

- написати реферат на визначену тему;
- підготувати наукову статтю/тези на актуальну тему;
- укласти різні види документів;

- здійснити мовно-стилістичну експертизу ділових та наукових текстів;
- відредагувати тексти;
- виконати вправи та завдання на засвоєння норм сучасної української літературної мови тощо

Оцінювання знань та умінь на практичних заняттях здійснюється за п'ятибальною шкалою за такими критеріями:

Оцінка **«відмінно»** виставляється, якщо здобувач вищої освіти демонструє ґрунтовне засвоєння навчального матеріалу на рівні творчого використання, вичерпно, послідовно, ґрамотно й логічно викладає його, із можливих варіантів обирає оптимальну відповідь. Глибоко знає й чітко розрізняє типи загальномовних норм (орфографічні, пунктуаційні, орфоепічні, лексичні, морфологічні; синтаксичні норми української мови взагалі й офіційно-ділового, наукового стилів зокрема); типові порушення норми на всіх названих рівнях. Здобувач вищої освіти уміє професійно складати тексти наукового та офіційно-ділового стилю, обираючи при цьому точні та правильні конструкції для передачі думки у відповідній лексичній, ґрамати́чній, синтаксичній формах. Він вільно і впевнено виконує правку та мовностилістичну експертизу текстів, без зусиль веде виклад у письмовій та усній формах без порушення законів логіки; правильно редагує тексти або окремі конструкції мовлення.

Оцінка **«добре»** виставляється, якщо здобувач вищої освіти демонструє достатньо повні знання програмного матеріалу на рівні аналогічного відтворення, ґрамотно й по суті викладає його, не допускає істотних неточностей у виборі відповіді, тобто обирає правильну, проте не найкращу із запропонованих відповідей. Добре знає загальномовні норми та їх типові порушення. Здобувач вищої освіти уміє правильно складати тексти наукового та офіційно-ділового стилю, обираючи при цьому допустимі конструкції для передачі думки у відповідній лексичній, ґрамати́чній, синтаксичній формах. Він ґрамотно редагує тексти або окремі констуркції мовлення, уміє вести виклад у письмовій та усній формах без порушення законів логіки. Уміє розв'язувати мовні завдання середньої складності. У відповіді наявні незначні помилки, які не впливають на позитивний результат

Оцінка **«задовільно»** виставляється, якщо здобувач вищої освіти демонструє знання лише основного матеріалу, але не розуміє його деталей і нюансів, обирає не достатньо чіткі формулювання, порушує послідовність у викладенні програмного матеріалу, посередньо орієнтується в матеріалі та допускає суттєві помилки. Задовільно знає загальномовні норми та їх типові порушення. Здобувач вищої освіти уміє складати тексти наукового та офіційно-ділового стилів, проте подекуди порушує лексичні, ґрамати́чні, синтаксичні норми. Під час мовної експертизи текстів припускається деяких порушень. Здобувач вищої освіти спроможний виконати прості завдання.

Оцінка **«Незадовільно»** виставляється, якщо здобувач вищої освіти не знає значної частини програмного матеріалу або погано орієнтується в ньому, робить суттєві помилки в розкритті типових порушень основних мовних норм, не вміє правильно складати тексти наукового та офіційно-ділового стилів, припускається

значних порушень під час мовної експертизи текстів. З великими труднощами виконує практичні завдання.

Підсумковий контроль у формі екзамену проводиться після проведення всіх видів занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Оцінювання здійснюється відповідно до п. 4.7. Положення про організацію освітнього процесу в ЛьвДУВС.

На екзамен з навчальної дисципліни виносяться три усних завдання.

Бал за виконання **Завдання 1, 2** визначається за такими критеріями:

- ґрунтовність засвоєння програмного матеріалу;
- вичерпність, послідовність і грамотність викладу;
- зв'язність (логічність) викладення думок, визначення загальних і часткових питань;
- ілюстративність наведених теоретичних положень;
- відповідність загальноприйнятим термінологічним та іншим стандартам фахової мови, точність та коректність у послуговуванні термінологією;
- дотримання норм сучасної української літературної мови.

Шкала оцінювання 1 і 2 завдання

Максимальна кількість – **16,6 бала**.

14-16,6 бала – відповідність відповіді зазначеним вище критеріям; повне й ґрунтовне викладання теоретичних питань, наведення всіх визначень та прикладів уживання основних понять із дотриманням норм літературної мови.

11–13 балів – дотримання більшості зазначених вище критеріїв, у цілому розкрито зміст питання, але неповно, з певними неточностями та з порушеннями норм літературної мови.

8–10 балів – порушення значної кількості зазначених вище критеріїв, правильне визначення сутності питання, але неповне його розкриття, допущення деяких неточностей, порушень норм сучасної української літературної мови.

0–7 балів – порушення більшості критеріїв, зазначених вище, часткове та поверхове розкриття окремих положень питання, допущення при цьому певних суттєвих помилок, які значно впливають на загальне розуміння питання.

Бал за виконання **Завдання 3** визначається за такими критеріями:

- знання та розрізнення типів загальномовних норм;
- засвоєння типових порушень норми на всіх мовних рівнях;
- підбір нормативних відповідників до порушень норм літературної мови;
- правильність інтерпретації мовних явищ.

Шкала оцінювання 3 завдання

Максимальна кількість – **16,6 бала**.

14-16,6 бала – безпомилкове виконання завдання, з чіткою аргументацією та правильною інтерпретацією мовного явища.

11–13 балів – у цілому правильне виконання завдання, допущення незначних орфографічних, пунктуаційних, лексичних, граматичних чи стилістичних помилок.

8–10 балів – виконання завдання з помилками, незнання певного мовного правила, невміння інтерпретації мовного явища.

0-7 балів – значне порушення визначених критеріїв, частково та поверхове виконання завдання, невміння пояснити мовне явище.

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ЛьвДУВС у разі, якщо здобувач вищої освіти під час складання екзамену отримав менше 20 балів, екзамен вважається складеним на «нуль» балів, а в заліково-екзаменаційну відомість виставляються лише бали, отримані за результатами поточного контролю.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті

Здобувачі вищої освіти, мають право звернутися в порядку, визначеному Положенням про порядок визнання у Львівському державному університеті внутрішніх справ результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, щодо визнання таких результатів. Критерії оцінки знань здобувачів вищої освіти, отриманих у неформальній освіті, визначаються згідно з Положенням про порядок визнання у Львівському державному університеті внутрішніх справ результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, та Положенням про організацію освітнього процесу у Львівському державному університеті внутрішніх справ, виходячи з із того, чи здобувач ініціює визнання результатів такого навчання з навчальної дисципліни загалом, окремого розділу чи теми навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти може звернутися за консультацією щодо форм неформальної освіти, результати яких можуть бути визнані за цією навчальною дисципліною до науково-педагогічного працівника, який проводить аудиторні заняття в навчальній групі, або до завідувача кафедри.

Шкала підсумкового оцінювання відображена у Положенні «Про організацію освітнього процесу у ЛьвДУВС» <https://www.lvduvs.edu.ua/uk/lvsuia/legal-framework/provisions-orders.html>.

Методичне забезпечення дисципліни складається з:

1. Інтерактивного комплексу навчально-методичного забезпечення дисципліни.
2. Лексичних та граматичних матеріалів на паперовому та електронному носіях.
3. Методичних рекомендацій для самостійної роботи та для підготовки до практичних занять на паперовому та електронному носіях.
4. Друкованих роздаткових матеріалів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Гдакович М. Синтаксичні норми у діловому мовленні: навчально-методичний посібник. Львів: ЛьвДУВС. 2021. 52 с.

2. Гдакович М., Клак О., Козловський В., Сковронська І. Методичні рекомендації із застосування Українського правопису в новій редакції. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 76 с.
3. Клак О. Практикум з української мови за професійним спрямуванням. Львів: ЛьвДУВС, 2022. 152 с.
4. Український правопис /НАН України, Інститут мовознавства ім. О.Потебні; Інститут української мови. Київ: Наукова думка, 2020. 287 с.
5. Українська мова за професійним спрямуванням: Навч. посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. 436 с.
6. Шевчук С., Клименко І. Українська мова за професійним спрямуванням. Підручник. 5-те видання. Київ: Алерта, 2019. 640 с. https://pidru4niki.com/1584072040598/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_za_profesiynim_spr

Додаткова література

1. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити/О. Сербенська, М. Білоус, Х. Дацишин та ін.; за заг. ред. О. Сербенської: навч. посібник. 2-е вид., доповн. і перероб. Київ: Апріорі, 2019. 304 с.
2. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 284 с.
3. Береза Т. Мова – не калька: словник української мови. Київ: Апріорі, 2020. 664 с.
4. Білоус М. Мовленнєвий етикет українського народу. Культура мови і культура в мові. Київ: НОКВо, 2011
5. Бацевич Ф. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2009. 376 с.
6. Вихованець І. Розмовляймо українською: мовознавчі етюди. Київ: Унів. в-во «ПУЛЬСАРИ», 2012. 160 с.
7. Глущик С., Дияк О. Діловодство. Модульний курс: Навч. посібник. Київ: Тамподек ХХІ, 2015. 400 с.
8. Ділове спілкування: усна і писемна форми: навч. посібник/Уклад. І. Горохолінська. Чернівці: Рута, 2015. 151 с.
9. Караман С., Копусь О., Тихоша В. Українська мова за професійним спрямуванням: Навч. посібник. Київ: Літера ЛТД, 2013. 544 с.
10. Карнегі Д. Як здобувати друзів і впливати на людей. Київ: КМ-БУК, 2017. 256 с.
11. Кінг П. Стратегії і тактики спілкування. Київ, 2017. 128 с.
12. Колоїз Ж. В., Березовська-Савчук Н. А. Українська мова професійного спілкування в аспекті теорії стилів та культури мовлення : практикум. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2022. 249 с.
13. Короткова Ю. М. Культура мовлення юриста: навч.-метод. посіб. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М. 2020. 184 с.
14. Масенко Л. Суржик: між мовою і язиком. Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2019. 135 с.

15. Мацько Л., Кравець Л. Культура фахової мови: Навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2017. 360 с.
16. Мова української юриспруденції: навч. посіб. / В. М. Пивоваров, О. М. Єрахторіна, О. А. Лисенко та ін. Харків: Право, 2020. 330 с.
17. Мова української юриспруденції: навч. посіб. / В. М. Пивоваров, О. М. Єрахторіна, О. А. Лисенко та ін. Харків: Право, 2020. 330 с.
18. Пізнюк Л. В. Документна лінгвістика: навчальний посібник. Київ, 2018. 175 с.
19. Пономарів О. Українське слово для всіх і для кожного. Київ: Либідь, 2013. 360 с.
20. Прищак М., Залюбівська О., Слободянюк О. Ділове спілкування. Вінниця: ВНТУ, 2015. 127 с.
21. Сербенська О. Голос і звуки рідної мови. Львів: Априорі, 2020. 280 с.
22. Тетарчук І., Дяків Т. Українська мова за професійним спрямуванням. Київ: Центр навчальної літератури, 2014. 186 с.
23. Українська мова: Енциклопедія. Київ: Українська енциклопедія ім. М.Бажана, 2007. 856 с.
24. Флемінг К. Говорити легко та невимушено. Як стати приємним співрозмовником. Київ: КСД, 2020. 240 с.
25. Шевчук С. Українське ділове мовлення. Київ: Алерта, 2022. 312 с.

Словники

1. Бирик С. Словник іншомовних слів. Тлумачення, словотворення та слововживання. Харків: Фоліо, 2012. 622 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В.Бусел. Київ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2009. 1736 с.
3. Головащук С. Словник-довідник з українського літературного слововживання. Київ: Наукова думка, 2010. 431 с.
4. Івченко А. Новий орфографічний словник української мови. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан. 2020. 712 с.
5. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови. Львів: БаК, 2012. 523 с.
6. Орфоепічний словник української мови: У 2 т. /Уклад. М. Пешак. Київ: Довіра, 2001. Т.1. 955с.; Т.2. 920 с.
7. Словник української мови: У 20 т. /Наук. кер. проекту В. Широков; голов. наук. ред. В.Русанівський; НАН України, Укр мов.-інформ. фонд. Т.1-6. Київ: Наукова думка, 2010-2015.
8. Сучасний словник іншомовних слів / Нечволод Л. Харків, 2014. 768 с.
9. Терлак З. Пунктуаційний словник-довідник. Львів: Априорі. 2021. 396 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Український мовно-інформаційний фонд НАН України - <https://lcorp.ulif.org.ua> > dictua.
2. Українська мова: Енциклопедія - <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>;

3. Mova.info: лінгвістичний портал - <http://www.mova.info/>
4. Словник української мови: Академічний тлумачний словник (1970-1980) - <http://sum.in.ua/>
5. Словники - <http://rozum.org.ua/>
6. Словопедія - <http://slovopedia.org.ua/>
7. Український правопис 2019 року (чинний) - <https://2019.pravopys.net/>
8. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>